

6.4.3

45a (משנה ה) → 46a (כל שבעה מצות לולב)

אל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבתיים עד קרנות המזבח: תהלים קיח, כו	(1)
ועשית את הקרשים למשכון עצי שטים עמדים: שמות טו, טו	(2)
סביב שמנה עשר אלף ושמ העיר מיום יקנוק שמה: יחזקאל מח, לה	(3)
ולכן יחקה ה' לחננכם ולכן ירום לרחמכם כי אלהי משפט ה' אשוי כל חוקי לו: ישעיהו ל, יח	(4)
זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו: שמות כב, יט	(5)
ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר פפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים: ויקרא כג, מ	(6)
על פי התורה אשר יורוד ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל: דברים יז, יא	(7)
זכר ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביד ויגוד וקניד ויאמרו לך: דברים לב, ז	(8)

I. מצות ערבה: Details of משנה ה

- a. *Each day*: they go down to מוצא and bring up branches of ערבות
  - i. *Note*: מוצא was a tax-exempt area → called "מוצא" (excused from the tax)
- b. *Then*: they would stand them up on the side of the מזבח, with the tops leaning over the מזבח
  - i. *ברייתא*: there would be many, long ערבות high – 11 אמות high, to reach above מזבח and bend over it
    1. *Observation*: must have rested them on יסוד; if on ground, wouldn't be tall enough to reach
    2. *Source*: v.1 – (Aggadic tangents on v.1 – value of מינים and of extending celebration of סיכות)
    3. *Tangent*: בשם רשב"י – must fulfill these מצוות in the direction of their growth, per v. 2
      1. *Aggadic tangents*: meaning of עמדים (v. 2); זכות in the world (vv. 3-4)
- c. *Then*: they would blow תקיעה, תרועה, תקיעה
- d. *Every day*: they would circumnavigate the מזבח once, reciting גאנא ה' הצליחה נא
  - i. *יהודה*: גאנא והו הושיעה נא
- e. *That day (day #7)*: they would circumnavigate the מזבח 7 times
- f. *When they would leave*: they would declare מוצא, יופי לך מזבח, יופי לך מזבח
  - i. *א*: ליה ולך מזבח, ליה ולך מזבח
    1. *Challenge*: they would be joining שם ה' with something else, in violation of v. 5
    2. *Answer*: they would say מודים, ולך אנו מקלסין ליה, ליה אנחנו מודים, ולך אנו משבחין, ליה אנחנו מודים

II. משנה ו – procedure on שבת – the same nexcept that they would bring the ערבות up on ע"ש

- a. *And*: keep them in gold bowls, filled with water, to keep them from withering
- b. *יהודה*: גאנא והו הושיעה נא
  - i. *That day*: was called חבוט חריות
  - ii. *Source*: v. 6 – כפות alludes to two uses of palm branch, לולב and מזבח
    1. *כפת* – the written form is singular – דבנן
  - iii. *Alternate source (ר' לוי)*: just as לולב has only 1 heart, ישראל has only 1 heart for ה'

III. משנה ז: At that point: the children would throw down their לולבים and eat their אתרוגים

IV. Discussion regarding the frequency of ברכת המצוות on לולב and סוכה

- a. *שמואל*: לולב is made each day, סוכה only on first day
  - i. *Reason*: each day of לולב is interrupted with the next night; סוכה is an unbroken 7 days
- b. *ר' יוחנן* (per ר' רב"ח): סוכה is made each day and לולב only on first day
  - i. *Reason*: סוכה is מה"ת each day; לולב is מד"ס – one day is sufficient
- c. *ר' יוחנן* (per ר' רבין): both are 7
- d. *דב יוסף*: we should follow רב"ב's version, as all אמוראים agree re the סוכה
  - i. *Challenge*: תוספתא ברכות ו: – make ברכה on לולב each day; on סוכה only first time
  - ii. *Defense1* (לולב v לולב): if ביהמ"ק standing, מה"ת lasts 7 days → ברכה each day
  - iii. *Defense2* (סוכה v סוכה): follows תנאים מה"ת, if we make a new ברכה on תפילין when re-donning
    1. *Ruling* (אב"י): we follow רבי (new ברכה each time he puts on תפילין)
    2. *Ruling* (רבא): we follow חכמים (only make ברכה first thing each morning)
      - a. *Note*: רבא didn't follow his own ruling; he would make a new ברכה each time
        - i. *And*: we make a ברכה on the סוכה all 7 days
      - b. *Note*: students in אשי בי ר' אשי make a ברכה on תפילין each time they touch them

V. Dispute regarding the wording of the ברכה on לולב

- a. שמואל: "מצות לולב" all 7 days
- b. ריב"ל (and יצחק): "מצות לולב" on 1st day; "מצות זקנים" afterwards
- c. דב: also holds "מצות לולב" all 7 days
  - i. Per: his ruling re: נר חנוכה ("אקב"ו להדליק נר חנוכה")
  - ii. Source (for saying וצונו on a מצוה דרבנן): vv. 7-8 (but see יא:ג הל' ברכות)
  - iii. ד"נ had an explicit מימרא of רב: all 7 days he says "מצות לולב"